

УДК 351.851(477)

*Швецов В.А., аспірант кафедри підприємництва та бізнесу
Белялов Т.Е., д.е.н., доцент
Київський національний університет технологій та дизайну*

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Після скасування пандемічних обмежень у всьому світі та переходу до аудиторій українські навчальні заклади змушені продовжувати дистанційну освіту для більшості своїх програм і рівнів.

З початком війни у лютому 2022 року дистанційне навчання стало основним варіантом доступу до знань, а навчальні заклади намагаються адаптувати свої розробки, отримані під час пандемії, до нових умов воєнного стану.

Сучасна ситуація в країні змушує педагогів і практиків уважніше придивитися до сильних і слабких сторін онлайн-навчання, які впливають на якість засвоєння знань в дистанційній освіті під час війни.

Постійна загроза ракетних ударів по всій території України негативно впливає на загальний психологічний стан людей, ставить фізичну безпеку на перше місце понад усі інші потреби, які раніше були пріоритетними у час нормального життя. Під час війни негативно позначається психологічне здоров'я, що також заважає навчальній мотивації.

Оскільки існує реальна загроза життю як викладачів, так і студентів, безпека життя стає першочерговою. Тому дистанційна освіта, яка дозволяє студентам продовжувати навчання з безпечних місць, стає вирішальним аспектом для продовження цієї форми навчання на всіх рівнях навчальних закладів.

Очевидною перевагою онлайн-навчання є дистанційне навчання, що економить час, який зазвичай витрачається на дорогу до школи, стає пріоритетом для забезпечення безпеки вчителів і учнів і збереження послідовності навчання.

Водночас онлайн-навчання завдяки своїй доступності дозволяє студентам і викладачам розширювати межі своїх соціальних кіл і навчальних спільнот. Учні можуть бути розміщені за межами школи, міста, регіону або навіть залишатися в країнах Європейського Союзу, продовжуючи навчання, що є найбільш дорогоцінний під час воєнного стану. Чимало студентів, яким через загрозу життю через війну в Україні довелося переїхати до Польщі, Англії, Болгарії, Нідерландів, Бельгії, Естонії, Латвії, Литви, Чехії, Німеччини та інших країн, мають можливість продовжити навчання, не втрачаючи зв'язку зі школами та університетами [1].

Відмітним позитивним фактором, який впливає на якість освіти під час воєнного стану, є також можливість педагогів, які залишили Україну, продовжувати навчання дистанційно.

Крім того, під час війни багато навчальних закладів України отримали доступ до онлайн-платформ із готовими програмами та курсами, що суттєво спростило працю викладачів та розширило можливості студентів продовжувати навчання у зручний для них час із безпечних місць.

У період воєнного стану навчальні заклади почали активно закуповувати нове обладнання та більш ефективні засоби ІКТ для полегшення онлайн-навчання та зростання технологічних потреб, викликаних розширеним використанням онлайн-навчання.

Очевидним недоліком дистанційної освіти в цих умовах є обмеженість живого спілкування, що негативно впливає на навчання та сприяє втраті навчальної мотивації [2]. Багатьом учасникам освітнього процесу стає важко адаптуватися до нових норм життя.

Незважаючи на тяжкі випробування воєнного часу в країні, молодь вважається майбутнім України, від якої очікується відбудова країни після закінчення війни та продовження національних цінностей і пріоритетів. Тому національні політики та навчальні заклади за підтримки навчальних закладів європейських країн та світу працюють над тим, щоб надати українській молоді можливості продовжувати освіту відповідно до її освітнього рівня та потреб.

Розчарування, невизначеність, загрози життю та фізичній безпеці більш ніж негативно впливають на загальну мотивацію до навчання, і, отже, навчання триває в складних умовах з огляду на те, що навіть базові життєві потреби студентів та викладачів знаходяться під загрозою. Але, незважаючи на труднощі, навчання триває по всій країні на всіх освітніх рівнях.

Дослідження в цій галузі можна продовжити, зосередившись на конкретних освітніх практиках і рішеннях, що застосовуються вчителями в екстремальних умовах навчання, мотиваційних факторах і стратегіях, а також на техніках ефективного онлайн-навчання учнів.

Література

1. Сайферс А. В. Особливості організації навчального процесу в школах європейських країн в умовах сучасних викликів та загроз : досвід для України. Публічне управління та регіональний розвиток. 2022. № 16. С. 557–575.
2. Левченко М., Феденько С., Форостян А. Особливості соціальної адаптації здобувачів вищої освіти до освітнього процесу в умовах воєнного стану. Актуальні питання гуманітарних наук : міжвузівський зб. наук. праць молодих вчених Дрогобицького держ. пед. ун-ту імені Івана Франка. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика». 2022. № 52(2). С. 185–192.